

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Sžo/26/2013
Identifikačné číslo spisu:	5012200105
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Závadská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:5012200105.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej v právnej veci žalobkyne W. O., narodenej X. B. XXXX, bytom Y., proti žalovanej Sociálnej poisťovni v Bratislave, Ul. 29 augusta č. 8, o poistné, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 11. septembra 2012, č.k. 20S/12/2012-106, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 11. septembra 2012, č.k. 20S/12/2012-106 p o t v r d z u j e .

Žalobkyňa n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 11. septembra 2012, č.k. 20S/12/2012-106 podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej z 27. septembra 2011 číslo 40692-3/2011-BA, ktorým žalovaná v nepatrnej časti výroku zmenila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Čadca z 18. mája 2011 č. 700-171/06364/11-GC04/11 tak, že vypustila text „§ 151a zákona v znení neskorších predpisov“ a v ostatnej časti potvrdila rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, ktorý podľa § 144 ods. 1, § 152a a § 178 ods. 1 písm. a/, bod 8 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť dobrovoľné poistné na starobné poistenie a príspevky na stavebné dôchodkové sporenie v sume 783,70 eur, poistné na invalidné poistenie v sume 261,10 € a poistné do rezervného fondu solidarity v sume 206,50 €, spolu 1 251,30 € za obdobie január 2009 až december 2009, január 2010 až marec 2010 .

Súd prvého stupňa považoval za preukázané, že žalobkyňa podala 17. februára 2007 registračný list fyzickej osoby - prihlášku dobrovoľne nemocensky poistenej osoby, dobrovoľne dôchodkovej poistenej osoby a osoby dobrovoľne poistenej v nezamestnanosti s dátumom vzniku dobrovoľného dôchodkového a dobrovoľného poistenia v nezamestnanosti 17. februára 2007. Žalobkyňa bola v čase od 25. augusta 2007 do 19. októbra 2007 a od 12. marca 2008 do 13. novembra 2008 povinne poistená v Španielsku.

Registračným listom žalobkyne ako fyzickej osoby - odhláškou zo 17. marca 2010 jej dobrovoľné poistenie zaniklo 17. marca 2010.

Krajský súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovanej zodpovedá zákonu. Námietky žalobkyne, že žalovaná mala povinnosť ju kontaktovať, oznámiť jej, že poistný vzťah na základe dobrovoľného poistenia trvá, informovať ju o splatnosti a výške poistného a o možnosti ukončiť poistný vzťah odhlásením, pokladal krajský súd za nedôvodné. Poukázal na zákon o sociálnom poistení, z ktorého namietané povinnosti žalovanej nevyplývajú. Ďalej uviedol, že informačná a poučovacia povinnosť nie je daná ani podľa zákona č. 71/1967 Zb., o správnom konaní (správny poriadok), ktorý zákon sa síce nevzťahuje na konanie vo veciach sociálneho poistenia, ale všeobecné zásady sú podľa názoru krajského súdu aplikovateľné aj na konanie vo veciach týkajúcich sa zákona o sociálnom poistení. Poučovaciu povinnosť majú správne orgány podľa § 3 ods. 2 poslednej vety správneho poriadku len vtedy, ak by neposkytnutím pomoci a poučenia utrpeli účastníci konania ujmu. Žalobkyni žiadna ujma nevznikla, lebo vyrubená výška poistného korešponduje so vznikom dobrovoľného poistenia za uvedené obdobie. Ďalšia námetka žalobkyne týkajúcej sa jej nedostatku finančných prostriedkov a stavu nezamestnanosti nemá vplyv na vecnú správnosť preskúmaného rozhodnutia.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol s poukazom na § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnej žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa odvolanie. Namietala, že rozhodnutie žalovanej je zmätočné, nespravodlivé a nezákonné. Výtýkala žalovanej, že ju neinformovala o tom, že akceptovala prihlášku na dobrovoľné poistenie, ktorú odoslala zo Španielska. Celé roky nebola žalovanou kontaktovaná, nebola vyzvaná na plnenie záväzku, ani koľko a kde má platiť a ostatné náležitosti. Uviedla, že preskúmané rozhodnutie veľmi zasahuje do jej aj tak neľahkej sociálnej situácie, preto žiadala rozhodnutie žalovanej zrušiť a súčasne žiadala o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny. Uviedla, že 14. februára 2007 žalobkyni zaslala jej registračný list fyzickej osoby ako aj upozornenie, ktoré obsahovalo poučenie o právach a povinnostiach dobrovoľne poistených fyzických osôb. Žalobkyňa 17. februára 2007 oznámila, že vyplnené doklady zaslala poštou a súčasne požiadala o určenie najnižšej sumy na platenie poistného na dobrovoľné poistenie. Ďalej uviedla, že 27. februára 2007 oznámila žalobkyni jej identifikačné číslo ako aj potrebné údaje o platení poistného. Poukázala na skutočnosť, že dôvody, pre ktoré sa fyzické osoby prihlasujú na dobrovoľné poistenie neskúma a sú pre ňu právne bezvýznamné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 250s OSP) bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 OSP v spojení s § 250ja ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nie je možné vyhovieť.

Podľa § 23 zákona o sociálnom poistení (v znení do 31.decembra 2010) dobrovoľné nemocenské poistenie, dobrovoľné dôchodkové poistenie alebo dobrovoľné poistenie v nezamestnanosti vzniká odo dňa prihlásenia sa na dobrovoľné poistenie, najskôr odo dňa podania prihlášky, a zaniká dňom odhlásenia sa z dobrovoľného poistenia, najskôr odo dňa podania odhlášky.

Podľa § 129 zákona o sociálnom poistení (v znení do 31.decembra 2010) suma poistného na nemocenské poistenie, suma poistného na starobné poistenie, suma poistného na invalidné poistenie, suma poistného na úrazové poistenie, suma poistného na garančné poistenie, suma poistného na poistenie v nezamestnanosti a suma poistného do rezervného fondu solidarity (ďalej len "poistné") sa určujú percentuálnou sadzbou z vymeriavacieho základu dosiahnutého v rozhodujúcom období (ďalej len „vymeriavací základ“).

Podľa § 141 ods. 1 zákona o sociálnom poistení fyzická osoba a právnická osoba, ktoré sú povinné

platiť poistné, sú povinné poistné odvádzať, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 143 ods. 1 veta prvá zákona o sociálnom poistení poistné je splatné do ôsmeho dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, za ktorý sa platí poistné.

Podľa § 144 ods. 1 zákona o sociálnom poistení sociálna poisťovňa predpíše poistné fyzickej osobe alebo právnickej osobe povinnej odvádzať poistné, ak táto osoba neodviedla poistné vôbec alebo ak ho odviedla v nesprávnej sume. Ak suma dlžného poistného v úhrne je nižšia ako 3,32 €, Sociálna poisťovňa dlžnú sumu nepredpíše.

Úlohou odvolacieho súdu bolo posúdiť vecnú správnosť rozsudku súdu prvého stupňa z 11. septembra 2012, č.k. 20S/12/2012-106, ktorý po preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovanej z 27. septembra 2011, číslo 40692-3/2011-BA dospel k záveru, že rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom.

Zo spisov zistil, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav a jeho právny názor považuje za vecne správny. Na zdôraznenie správnosti rozsudku prvého stupňa a zákonnosti rozhodnutia žalovanej podľa § 219 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 OSP odvolací súd uvádza nasledovné:

V prejednávanej veci bolo preukázané, že žalobkyňa 17. februára 2007 podala prihlášku na dobrovoľné poistenie fyzickej osoby (registračný list fyzickej osoby) a 17. marca 2010 podala odhlášku ako dobrovoľne poistená fyzická osoba. Tiež bolo preukázané, že v období od januára 2009 do marca 2010, za ktoré obdobie žalovaná preskúmaným rozhodnutím predpísala žalobkyni poistné, žalobkyňa žiadne poistné nezaplatila.

Hoci žalobkyňa namietala, že žalovaná jej neoznámila akceptáciu podanej prihlášky na dobrovoľné poistenie a v priebehu poistného obdobia s ňou nekomunikovala, nemajú jej námietky právny význam.

Ustanovenie § 23 zákona o sociálnom poistení upravuje vznik a zánik dobrovoľného nemocenského poistenia, dobrovoľného dôchodkového poistenia alebo dobrovoľného poistenia v nezamestnanosti (ďalej len „dobrovoľné poistenie“).

Z tohto ustanovenia vyplýva, že už okamihom podania prihlášky vzniká dobrovoľné poistenie, z ktorého vznikajú obom účastníkom práva a povinnosti súvisiace s týmto poistením. Vznik dobrovoľného poistenia podaním prihlášky nie je podmienený súhlasom sociálnej poisťovne ako sa žalobkyňa mylne domnieva. Tento poistný vzťah v zmysle § 23 zákona o sociálnom poistení vzniká ako jednostranný právny úkon podaný dobrovoľne poistenou fyzickou osobou, z ktorého následne vyplývajú obom účastníkom práva a povinnosti.

Povinnosťou dobrovoľne poistenej fyzickej osoby je platiť mesačné poistné podľa § 141 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, v lehote splatnosti uvedenej v § 143 citovaného zákona, a to v sume, ustanovenej v § 129 zákona o sociálnom poistení. Podľa uvedených ustanovení platiteľ poistného poistné sám vypočíta a pravidelne v určenej mesačnej lehote odosiela poistné na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici. Len v prípade, ak poistné na účet sociálnej poisťovne neodvedie, sociálna poisťovňa mu poistné podľa § 144 zákona o sociálnom poistení predpíše, ako sa to stalo v prejednávanej veci.

Z uvedeného teda vyplýva, že namietaný postup žalovanej nemá za následok nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia, rovnako ako ďalšia námietka žalobkyne o jej nepriaznivej finančnej situácii. Odvolací súd však poznamenáva, že žalobkyňa môže navrhnúť žalovanej uzavretie dohody o splatení dlžného poistného v mesačných splátkach.

Pokiaľ žalobkyňa žiadala o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, treba uviesť, že v prejednávanej veci súd preskúmava zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu v sociálnych veciach podľa piatej časti OSP, v ktorých je súdne konanie od poplatku oslobodené podľa § 4 ods. 1 písm. c/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších prepisov.

Rozhodovanie o tomto oslobodení zo zákona nebolo preto potrebné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok Krajského súdu v Žiline z 11. septembra 2012, č.k. 20S/12/2012-106 podľa § 219 OSP potvrdil ako vecne správny.

Odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a s § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnej žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal a žalovaná nárok na náhradu trov konania nemá.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.